

Rozvod

*Kdosi se podíval tomu,
jak lehce šel cestou věčnosti,
řítíl se totiž po ní dolů.*

Franz Kafka

Když mi přijde Vanesa oznámit, že se chce rozvést, ani mě ta informace příliš nepřekvapí. Sedím na bílé kožené pohovce Natuzzi a na pětapadesátipalcové LCD televizi značky Sony sleduju zprávy.

Pravidelně. Každý den. Sedm dní v týdnu. Pak si dám pár kliků v pracovně – tajně, aby se mi Vanesa nevysmála. Rychlou sprchu. Lehkou večeři. A dobrou noc. S očima upřenýma do stropu čekám na sny. Oblíčen stereotypem se bojím o něco míň, že by v mém životě ještě mohlo být něco jinak. Že bych se nedejbože ještě měl o něco pokusit. Něco změnit. Přetočím se na bok a usnu.

Vanesa má ruce pevně zaklesnuté ve svých dosud docela štíhlých bocích. Stojí na tmavě hnědém koberci od Rothwellu v černých pantoflích od ježíška a upřeně mě sleduje. Čeká na moji reakci. Ve tváři přitom nemá žádnou známku napětí. Nic. Jen rezignaci a nejasně definovatelnou nudu. Já se nejspíš tvářím úplně stejně.

Mírně pozdvihnu obočí, natáhnu se pro ovladač a vypnu televizi. Cítím, že se chce Vanesa hádat, a není třeba, aby tu teď řvaly obě dvě.

Z dětského pokoje – bože, jak blbě tohle zní, když je vašemu dítěti už skoro třicet – se ozývá zvuk kyta-ry. Andrej cvičí. Sousedí zleva mu povolili hrát mezi sedmou a osmou. Mezi osmou a devátou se přesou-vá do naší ložnice, kde mu to hodinu tolerují sousedi zprava. Mě ani Vanesy se Andrej o dovolení nepro-sil. Je mi to vlastně jedno. O rodinné záležitosti jsem se přestal starat, když jsem zjistil, že o můj názor ni-kdo nestojí. Už si ani nepamatuju, kdy přesně to bylo. Dovedl jsem k dokonalosti svoji lhostejnost. Ve všem a ke všemu.

„Slyšíš?“ ptá se Vanesa.

Neodpovídám. Scestné otázky nemám rád. Žijeme spolu třicet dva let. Jistě si všimla, že hluchý nejsem.

„Tohle je jeden z důvodů, proč už to nemůžu vy-držet.“

Znovu mírně nadzdvihnu obočí. Přes znalost fak-tu, že Vanesa tyhle grimasy nesnáší. Nebo spíš právě proto. Jestli jsem se v manželství něco naučil, tak to, jak Vanesu vytočit. Jak ji naštvat. Jediným výrazem, pohybem, slovem. Všechno jsou to neomylně míře-né střely. Přesně na střed terče. Ona se to ostatně na-učila taky.

Ví, jak neskutečně mě štve, když při mluvení od-děluje slabiky. „Ty mě ne-po-slou-cháš. Ni-kdy. Ne-po-slou-cháš. Říká a rázuje přitom podél stěny z jed-né strany obývacího pokoje na druhou. Připomíná mi tygra z Troje. Já už teda nebyl v zoo ani nepamatuju, ale

pokud vím, vždycky tam takhle chodil těsně vedle mříží a mně ho bylo k nesnesení líto. Možná proto jsem tam přestal chodit. Vanesy mi líto není. Když dojdete do stadia, ve kterém je vám líto cizího tygra, ale vlastní ženy už ne, je rozvod jediným slušným řešením.

Po půlhodině výčitek, nadávek, opakovaných útoků a zbytečného vytahování starých, ještě starších i těch úplně nejstarších, skoro zapomenutých křivd opouštím v tichosti lavici obžalovaných a odcházím na terasu. Andrej mi k tomu hraje Mendelssohnův pochod. Kdyby mu bylo pět, dal bych mu pohlavek. Vlastně jsem ho nikdy nebil a on tuhle ironii stejně nejspíš zdědil po mně. Z parapetu беру krabičku cigaret. Jednu si zapaluju a skrz vydechovaný kouř zírám dolů na blikající semaforey u železniční trati. Bydlíme tady čtyři roky. V luxusním mezonetovém bytě v nejvyšším poschodí. Měníme byty jako ponožky. Předražené přepychové fusekle. Naposled jsme se stěhovali, protože si Vanesa přála bydlet u parku. Za celou tu dobu, co jsme tady, v Riegrových sadech nebyla. Přísámbohu, ani jednou. Tvrdila mi, že stěhování nám prospěje. S tím se dá souhlasit, ale jedině za předpokladu, že se každý odstěhuje jinam. Měli jsme to udělat už dávno, ale tahle rozhodnutí většinou každý odkládá, jak to jen jde. Teď už to nejde.

Do popelníku odhazuju druhou cigaretu a do skleňičky si dolévám Pinot Blanc 2007 z lahve, kterou jsem si přinesl z malé domácí vinotéky. Vanesa mi ji před lety koupila k narozeninám. Dost mě tím překvapila. Na okamžik jsem měl dokonce pocit, že jsem jí křivdil. Že možná ještě máme aspoň nějakou naději.

A ona pak na moji počest uspořádala večírek, na který schválně pozvala jen ty, co vyloženě nemám rád. Svoje kamarádky. Svoji matku. Svoji starší sestru. Jejích pět dětí a děti těch dětí. Andrejova učitele hudby. Poštačku, která místo balíku vždycky jenom hodí oznámení do schránky. Mirka, který dole v garážích parkuje jako vůl. Jeho ženu, kterou parkovat učil určitě on. Ukecanou uklízečku. Protivného vrátného. Novináře, kteří o mně psali jenom samé lži. Nebo špatně utajené pravdy. Na žádném večírku jsem nikdy neměl tolik hostů jako tenkrát.

Když jsem míjel ložnici, stačil jsem si všimnout, že mi Vanesa skládá do kufru věci. Kalhoty na puky. Trika úhledně srovnaná. Ponožky zabalené jedna do druhé. A jí určitě žádná nechybí. Vanesa byla vždycky strašně pořádná. Až k vzteku. Budu to tedy já, kdo odejde. Momentálně mě to ale vůbec netrápí. Mírně přiopile koukám z terasy dolů a rozhlížím se po Praze. Najednou se mě dotkne nečekaná melancholie. Zlehka mi položí ruce na ramena. Kdysi to bylo moje město. Byl jsem jeho součástí. Dobrovolně jsem se z něj nechal vyhnat na tenhle luxusní hrad, za tyhle snobské hradby.

„Nasraaaaat,“ zakřičím nakloněný přes dřevěné zábradlí a zcela bezdůvodně ten výkřik ještě třikrát zopakuju.

„Drž už hubu,“ ozve se odněkud ze spodních pater nejspíš někdo, kdo byl tehdy taky na večírku.

Do tmy nad tím mávnu rukou a otočím se, abych si dolil víno. Za oknem se zjeví Vanesa. Silueta jejího těla s bledou tváří vypadá jako smotaný list se

vzkazem uvězněný ve skleněné lahvi a já už přitom dávno stojím proti proudu. Když se naše oči střetnou, čtu v nich vzdor a předstíranou sílu. Oba děláme, že je nám to všechno jedno. Ani jednomu z nás to ale jedno není. Není lehké namalovat si úplně novou budoucnost. A nic na tom nemění ani fakt, že jsem malíř.

Vlastně byl jsem. Nenamaloval jsem žádný obraz už skoro pět let. Získal jsem postavení, slávu, peníze a ztratil jsem chuť. Jsem finančně zajištěný, nešťastný a líný. Svoje sny, touhy, plány a talent jsem vyměnil za chatu na Orlíku, tenhle mezonetový byt, tři auta, jednu motorku, značkové oblečení, luxusní dovolené několikrát do roka, dobré jídlo a pití. Když si to všechno naplno uvědomím, zatočí se mi z toho hlava. Stačí se jen rozhlédnout kolem sebe. Mosazné okapy podél stěn. Přepychový zahradní nábytek uprostřed nehorázně drahé zimní zahrady. Každá dlaždička, na kterou klepu popel, mě stála několik tisíc. A k čemu to všechno je? Jaký to má smysl?

Když jsem před víc než dvaceti lety stál s Vanesou na Václaváku a cinkal klíči, cinkal jsem za svobodu. Stál jsem tam tehdy jen v tričku, takové mi z toho všeho bylo horko. Kdybych věděl, že svojí vinou budu míň svobodný než předtím, šel bych radši někam na pivo. Nechal jsem se těmi penězi dobrovolně svázat. Já. Bohém. Mánička. Umělec. Dobře mi tak.

Sedím potmě ještě asi půl hodiny a pak se mi zničehonic všechna ta zloba, co v sobě dusím, citelně zformuje do podivné tvůrčí potřeby, kterou jsem necítil

už léta. Odcházím z bytu a výtahem sjíždím dolů do sklepa. Zpátky na terasu se vracím s malým plátnem pod paží a krabicí s malířskými potřebami. Vanesa mě vidí, ale na nic se neptá. Z ložnice se ozývá skladba *Wish You Were Here* od Pink Floyd. Uvědomím si v tu chvíli dvě věci – že ještě není ani devět a že má Andrej skutečně talent.

Maluju až do svítání. Nedokončený obraz nechávám na terase, беру svoje dva kufry složené v chodbě a odcházím. Vanesa i Andrej ještě spí. S nikým se neloučím. Nasedám do své nové stříbrné X6 dveřmi u spolujezdce, protože Mirek se mi čumákem navezl zase až k volantů. Vyjízďím z podzemních garáží a volám Viktorovi.

„Můžu u tebe pár dní zůstat?“ ptám se.

„No problem,“ hlesne Viktor a zavěsí.

Od té doby, co se vrátil z ročního toulavého pobytu po východním pobřeží Spojených států, má bohužel pocit, že pokud v rozhovoru alespoň jednou neodpoví v angličtině, bude úplně mimo. Už mu to ani nevyčítám. Každý máme něco.

V jeho zděděném bytě na Malé Straně jsem nakonec zůstal mnohem déle, než jsem chtěl. Mnohem déle, než jsem měl. Zpočátku jsem maloval každý den. Úplně hystericky a nenasytně. Nemohl jsem přestat. Skoro jsem nejedl ani nespál. Nezajímalo mě nic než barvy. Možná to byl jen únik. Možná to byl návrat. Viktor se doma vyskytoval sporadicky. Na rozdíl ode mě svůj bohémský styl života nikdy neopustil. Věčně někde flámoval a toulal se Prahou s foťákem a blokem plným

myšlenek načmáraných obyčejnou tužkou, které by normálním lidem připadaly naprosto nenormální.

„No jo, jsi zpátky,“ řekl mi, když jsem svůj obraz dokončil. Stál u otevřeného okna s plechovkou piva v ruce a kouřil. Byla neděle půl páté ráno. Ze zadní kapsy ošoupaných džín vytáhl svůj zápisník.

„Podej mi tužku,“ vyzval mě a napsal:

Žádná cesta není slepá, když máš otevřené oči...

Poznali jsme se v hospodě *U Modré veverky*. Nepamatuju si, kolikátého to bylo, přestože mi to Vanesa každý rok znovu a znovu vyčítala. Datum nebylo důležité. Byla zima. Venku sněžilo. Vstoupila do dveří, sundala si z hlavy pletený černý kulich, rukou si prohrábla dlouhé hnědé vlasy a šla si do rohu k oknu pověsit kabát. Vidím to jako dneska. Její úsměv. Oči plné zájmu, které těkaly po místnosti. Živé. Zářivé. Zvědavé. Krásné.

Nalil jsem si do žil pět piv odvahy a pak ji požádal, jestli by se mnou nešla. A ona šla. Leželi jsme na válečce v mojí garsonce a koukali na strop. Projíždějící sedmnáctka a dvaadvacítka nám pravidelně rachotily pod okny.

„Jak v tomhle kraválu můžeš spát?“ smála se. Přišla i další večer a pak další a pak už u mě zůstala. Říkal jsem jí Veverko. Zvuk tramvají po nocích přehlušovaly její vzdechy.

Ráno jsem se na ni díval, jak leží v bílých peřinách

s modrými chrpami. Vlasy jí padaly přes tvář. Spala tak klidně. Bez ohledu na ten kravál venku. Občas jsem se jí musel dotknout. Pohládit ji. Jen abych uvěřil, že je skutečná. U mě doma. Mezi těmi špinavými stěnami polepenými plakáty a skicami, s linem na podlaze, zelenými závěsy v oknech, která nikdo nikdy nemyl, vypadala jako růže v trní.

Jedli jsme rohlíky se salámem, pili laciné víno, kouřili startky, milovali se na podlaze, poslouchali desky Bruce Springsteena a mluvili. Mluvili jsme hodiny a hodiny, jako by všechna ta slova čekala na chvíli, kdy se potkáme. Možná to zní až trapně poeticky, ale život byl tehdy takový. Jako verše, které se za sebou nenásilně skládaly.

Nerozumně.

Logicky.

My dva spolu, navždycky.

V noci jsme se procházeli zasněženými ulicemi a drželi se za ruce. Bez rukavic. V zimě nám nebyla zima. V létě nám nebylo horko. Čas běžel, ale my ho nepočítali. Utíkali jsme s ním. Neřešili jsme minulost a nepřemýšleli nad budoucností. Smáli jsme se konvencím. Měli jsme pocit, že jestli nás někdo zastaví, tak zemřeme. Nebo už aspoň nebudeme chtít dál žít.

Vanesa prodávala v lahůdkách. Voněla po vlašském salátu a domů mi nosila v papíru zabalené pařížské dorty. Občas si pro mě v pyžamu a v pantoflích přišla do hospody přes ulici.